

KONSERNIOHJEEN (LUKU 11) EDELLYTTÄMÄN RAPORTIN RUNKO

Tytäryhteisön tulee antaa seurantaa varten kunnalle puolivuositain (1.1.–30.6.) 31.8.mennessä konserniohjeen mukainen raportti

- sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta,
- toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä
- arvio niihin liittyvistä riskeistä.

Raportti toiminnasta

Yleistiedot yhtiöstä ja yhtiön tilanteesta

Siikalatvan Kyläverkot Oy on perustettu 5.2.2015 ja merkitty kaupparekisteriin 13.3.2015.

Siikalatvan kunta on 9.6.2015 päivätyllä kauppakirjalla ostanut Siikalatvan Kyläverkot Oy:n osake enemmistön (51%) Siikaverkko Osuuskunnalta.

Yhtiön osakepääoma on 2500 € ja osakkeiden määrä 100 kpl, joista Siikalatvan kunta omistaa 51 osaketta ja Siikaverkko Osuuskunta 49 osaketta.

Yhtiön toimialana on rakentaa tai hankkia, omistaa, ylläpitää, hoitaa, myydä ja vuokrata hallinnassaan olevaa tiedonsiirtoverkkoa ja sen liittymiä. Yhtiö voi myös ostaa, myydä, välittää ja tuottaa tiedonsiirtoverkkoon liittyviä palveluita ja laitteita sekä niihin liittyviä atk- ja tietoliikennepalveluja, -ohjelmistoja ja -laitteita.

Yhtiöllä ei ole palkattua henkilökuntaa vaan yhtiön asioita hoitaa sen hallitus.

Yhtiön tilikausi on kalenterivuosi.

Yhtiön strategiset tavoitteet

Siikalatvan kunnan ja Siikaverkko Osuuskunnan solmimassa osakassopimuksessa on määriteltä yhtiön toiminnasta ja taloudesta seuraavasti.

Yhtiö sitoutuu noudattamaan kunnan konserniohjetta ja hallituksen työjärjestystä.
Yhtiö pyrkii vuosittaiseen nolla tulokseen.

Siikalatvan kunnan talousarviossa vuodelle 2026 yhtiön tavoitteeksi on asetettu vastata lähinnä kirkonkylien tietoliikennetyhteyksistä.

Yhtiö on perustettu tietoliikennetyhteyksien rakentamisen rahoituksen välineeksi. Yhtiön perustamisen taustalla oli tietoliikenneverkkojen rakentamisen tukien tehokas hyödyntäminen sekä rahoituksen tarkoituksen mukainen järjestäminen. Yhtiön strategia ei ole verkkotoiminnassaan tarkoitus tavoitella varsinaista voittoa vaan sen taloudellinen tavoite on kyetä hoitamaan lainavastuunsa kestävästi ja sitä kautta edistää ja mahdollistaa nopeiden tietoliikenneverkkojen tarjontaa ja saatavuutta alueella.

Nykytila ja kehittämistarpeet

Yhtiön rakentamat tietoliikenneverkot ovat lopullisesti valmistuneet alku vuoden 2017 aikana. Uusia aktiivisia rakentamishankkeita ei yhtiöllä ole vireillä.

Yhtiön omistamien tietoliikenneverkkojen tase arvo vuoden 2025 lopussa oli 816 124,99 euroa ja yhtiön taseen loppusumma 1 066 560,47 euroa, josta pitkä-aikaiset saamiset omistusyrityksiltä 57 805,00 euroa.

Yhtiöllä oli Siikalatvan kunnan takaamaa pitkäaikaista lainaa Kuntarahoitukselta 31.12.2025 1 029 416,00 euroa.

Yhtiön hallitus on lainannut kassavarojaan toiselle yhtiön omistajalle Siikaverkko Osuuskunnalle vuonna 2021 hallituksen tekemällä päätöksellään.

Yhtiön tietoliikenneverkot ovat pääosin vuokrattuna Siikaverkko Osuuskunnalle, joka myös vastaa sopimuksen perusteella verkkojen ylläpidosta. Siikalatvan kyläverkot Oy:llä on omana asiakkuutena vain Siikalatvan kunta, jolle on vuokrattu kunnan sisäisiä runkoyhteyksiä sekä kiinteistökohtaisia liityntäyhteyksiä.

Yhtiön toiminnan luonteesta johtuen, yhtiöllä ei ole mainittavampia kehittämistarpeita vaan se keskittyy pitämään verkkonsa käytössä ja toimintakuntoisena sekä hoitamaan investoinnista syntyneet velvoitteensa rahoittajille. Yhtiö tietysti seuraa koko ajan toimintaympäristön kehitystä ja sen mahdollisesti mukanaan tarjoamia mahdollisuuksia liiketoimintansa tuloksellisuuden kasvattamiseksi. Lähinnä tällaiseksi voi osoittautua 5G verkkojen tarvitsema tiheä tukiasemaverkosto, jossa valokuitua voitaisiin hyödyntää suoraan ilman lisärakentamista tai oleellisia investointeja.

Tilikauden toiminnalliset tavoitteet ja niiden toteutumisaste osavuosikatsauksen aikana

Siikalatvan kunnan talousarviossa vuodelle 2026 yhtiön tavoitteeksi on asetettu vastata lähinnä kirkonkylien tietoliikenneyhteyksistä. Lisäksi yhtiö pyrkii hieman voitolliseen tulokseen.

Tilikauden toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet tarkastelu jaksolla.

Toimintaympäristön muutokset

Tietoliikenneyhteyksien tarjoamista on suomessa perinteisesti hallinnut muutamat isot valtakunnalliset toimijat sekä jotkin alueelliset toimijat tai niiden yhteenliittymät.

Viestintäviraston Laajakaista kaikille- hankkeen myötä tilanne alkoi vahvasti muuttua, sillä valtion tuen turvin on valokuitupohjaisia tietoliikenneyhteyksiä rakennettu 2010 luvulla, erityisesti haja- ja maaseutualueille. Tämä on muuttanut perinteisten isojen kiinteitä tietoliikenneyhteyksiä tarjoavien toimijoiden tilannetta.

Perinteiset operaattorit ovat pyrkineet vastaamaan kysyntään tarjoamalla varsin edullisesti datamäärä rajoittamattomia mobiiliyhteyksiä. Tätä kehitystä on vauhdittanut matkapuhelinverkon yleinen kehitys ja tietoliikennekapasiteetin huomattava kasvu.

Langattomien tiedonsiirtoverkkojen soveltuvuudesta kiinteiden toimipaikkojen laadukkaiksi tietoliikenneyhteyksiksi voidaan perustellusti esittää toisistaan eriäviä näkemyksiä, langattomien tietoliikenneyhteyksien huomattavasta kapasiteetin ja nopeuden kasvusta huolimatta. Kun huomioidaan yleinen digitalisaation kehitys ja kasvunäkymät sekä IOT, langattomien tietoliikenneyhteyksien soveltuvuus kiinteiden toimipisteiden ainoiksi laadukkaiksi

tietoliikenneyhteyksiksi saattaa jopa heikentyä, niiden kapasiteetin ja nopeuden kehityksestä huolimatta. Langattomien tietoliikenneyhteyksien osalla voidaan nähdä kaksi perusongelmaa: kapasiteetin jakaminen samaan soluun liittyneiden käyttäjien kesken sekä kapasiteetin ja nopeuden nostamiseen tarvittavan korkeampien radiotaajuuksien käytöstä aiheutuva signaalin kantavuuden huomattava lyheneminen. Langattomien yhteyksien käyttökelpoisuutta kiinteiden pisteiden ainoiksi tietoliikenneyhteyksiksi voi myös tulevaisuudessa heikentää, niiden kautta hoidettavien kriittisten yhteystarpeiden priorisoiminen ensisijaisiksi yhteyksiksi, esimerkiksi älyliikenteen osalta.

Todennäköisin toimintaympäristön tulevaisuuden visio, lieneekin sellainen, jossa suuret taajamat ja pääliikenneväylät tullaan kattamaan tiheällä tukiasemaverkostolla ja langatonta tekniikka tullaan käyttämään myös kiinteiden toimipisteiden pääasiallisena tai ainoana tietoliikenneyhteytenä.

Toisaalta haja- ja maaseutualueilla, joilla on kattava valokuitupohjainen kiinteä verkko, voidaan sitä hyödyntää uusien langattomien tietoliikenneyhteyksien mahdollistajana ja perustana, mikäli toimijat löytävät tyydyttävät toimintatavat ja –mallit sekä kustannus – hyöty jaon.

Liiketaloudellisesti kiinteiden valokuitupohjaisten tietoliikenneyhteyksien tarjoaminen kaikille asiakkaille, on haastavaa, erityisesti haja- ja maaseutualueilla. Tämä on suoraa seurausta siitä, että kattavan kiinteän valokuitupohjaisen tietoliikenneverkon rakentaminen on huomattavan kallista ja asiakasmäärät suhteessa rakennettuun verkon pituuteen ovat alhaiset. Suuremmissa taajamissa taas merkittäväksi muodostuu kaapelireittien käyttöön saaminen ja tiheästä asutuksesta ja muusta maanalaisesta infrasta sekä mm. taajamien pintarakenteista aiheutuva hyvin korkea rakentamiskustannus.

Tulevaisuus näyttäytyykin varsin kahtiajakoisena, jossa langattomat ja kiinteät yhteydet kilpailevat ainakin osittain toisiaan vastaan. Loppukädessä asiakkaan tietoliikenneyhteyksien tarve sekä kriittisyys tulenevat määrittämään, asiakkaan kiinteän toimipisteen pääasiallisen tietoliikenne ratkaisun.

Asiakasnäkökulmasta erilaiset tietoliikenneratkaistu vaihtoehdot ovat tietysti positiivinen seikka ja antavat mahdollisuuden valita kullekin mielestään kustannus – hyöty näkökulmasta parhaan ratkaisunsa. Toisaalta kiinteään valokuitutekniikkaan perustuvien tietoliikenneyhteyksien puuttuminen todennäköisesti vaikuttaa tai jopa estää yritysten sijoittumisen kyseisille alueille jo nyt ja erityisesti tulevaisuudessa Siikalatvan Kyläverkot Oy:n toimita-alueen toimintaympäristö on eri näkökulmista katsottuna hyvin vahvasti valtakunnallisen tilanteen kaltainen. Toimita-alueella on tarjolla eri operaattoreiden langattomia tietoliikenneyhteyksiä sekä asutustihentymissä ja taajamissa myös puhelinverkkoon perustuvia hitaampia kiinteitä tietoliikenneyhteyksiä. Ainoa alueella laajemmassa mittakaavassa, erityisesti kuluttaja asiakkaille, nopeita kiinteitä tietoliikennepalveluja tarjoava toimija on Siikaverkko Osuuskunta, jolle Siikalatvan kyläverkot on vuokrannut omistamansa tietoliikenneverkon. Siikalatvan kyläverkot Oy:llä ei ole itsellään muita suoria asiakkuuksia kuin Siikaverkko Osuuskunta ja Siikalatvan kunta.

Em. seikasta johtuen, Siikalatvan Kyläverkot Oy:n liiketoiminnallinen ja taloudellinen menestyminen on siten suoraan riippuvainen Siikaverkko Osuuskunnan onnistumisesta valokuitupohjaisten tietoliikenneyhteyksien ja palveluiden myymisestä alueen kuluttaja asiakkaille ja yrityksille sekä kuitujen tai kapasiteetti palvelun vuokraamisesta ja myymisestä muille toimialan operaattoreille.

Toimialan kannalta on viimeisten muutamien vuosien aikana tapahtunut huomattava muutos, kun valokuitu markkinalle on tullut useampi, lähinnä sijoitusrahasto taustainen toimija. Nämä ovat kiristäneet kilpailua asiakkaista huomattavasti, erityisesti taajaan asutuilla alueilla. Toimijat ovat lisäksi aktiivisesti ostaneet pienempiä valokuitutoimijoita ympäri maata. Sijoitusrahasto taustaiset toimijat ovat markkinoinnissaan varsin aggressiivisia ja investoivat erittäin suuria summia valokuituun. Tämä onkin aiheuttanut myös pulaa osaavista urakoitsijoista ja nostanut osaltaan rakentamisen hintaa entisestään. Toisaalta uusien toimijoiden markkinoille tulo on myös nostanut pienempien toimijoiden verkoista tehtyjen ostotarjousten hintoja huomattavasti, mikä vaikuttaa verkkoyhtiöiden rahalliseen arvostukseen positiivisesti.

Liiketoiminta ja toiminnan kannattavuus sekä asiakkaat ja henkilöstö

Siikalatvan kyläverkot Oy on rakennuttanut tietoliikenneverkkonsa vuosien 2015 – 2017 aikana ja se kattaa ns. runkoverkon ja asiakaskiinteistöjen välisen osuuden, Siikalatvan kunnan Piippolan, Pulkkilan ja Rantsilan alueilla. Varsinaista uuden verkon rakentamista ei yhtiöllä ole suunnitteilla tai vireillä, mutta yksittäisiä uusia asiakasyhteyksiä rakennetaan ja otetaan käyttöön kysynnän ja tarpeen mukaan. Uusien asiakasyhteyksien suunnittelu ja rakentaminen hankitaan palveluna Siikaverkko Osuuskunnalta, joka ylläpitää myös yhtiön tietoliikenneverkkoa sopimuksen perusteella.

Yhtiöllä ei ole omaa palkattua henkilökuntaa vaan sen asioita hoitaa yhtiön hallitus, käytännössä sen puheenjohtaja. Muu käytännön operatiivinen toiminta hankitaan palveluna Siikaverkko Osuuskunnalta ja taloushallinnon toimijoilta.

Yhtiön toiminta on siis varsin stabiilia, yhtiön kulujen muodostuessa lähinnä rakentamisinvestointiin otettujen lainojen maksusta ja tulojen vastaavasti Siikaverkko Osuuskunnalta ja Siikalatvan kunnalta perittävistä verkon vuokrasta.

Yhtiön oma mahdollisuus vaikuttaa liiketoiminnan kannattavuuteen on em. seikoista johtuen varsin rajallinen, periaatteessa tietysti verkon vuokria voi nostaa aina halutun liiketaloudellisen tuloksen mukaiseksi, mutta asiakkaiden liiketoiminta ja sen kannattavuus käytännössä määrittelevät heidän maksukykynsä ja sitä kautta vuokratason. Yhtiön tarkoitus ei olekaan liiketaloudellinen voiton tavoittelu vaan se pyrkii nolla tulokseen lainamaksu velvoitteensa hoitaen. Periaatteessa yhtiö voisi alkaa atk- ja tietoliikenne laitteiden, ohjelmistojen sekä palveluidun tarjoamisen asiakkaille, mutta se ei nykyiset resurssit sekä alan kova kilpailu huomioiden ole todennäköistä.

Lyhyen ja pitkän tähtäimen suunnitelmat

Yhtiön tavoitteena on pitää rakennettu verkko käytössä. Pidemmän tähtäimen suunnitelmana on sulautua tai myydä verkko sen toiselle omistajalle Osuuskunta Siikaverkkolle.

Toimintaan liittyvät suunnitelmat/muutokset, jotka tulisivat todennäköisesti edellyttämään ennakko-asiakassuunnittelua kunnanjohtajalta/kunnanhallitukselta

Muita tällaisia suunnitelmia ei ole näköpiirissä, kuin mahdollinen yhtiön myynti/sulauttaminen toiselle omistajalleen sekä mahdollinen vuokrasopimuksen tarkastus.

Investoinnit ja investointisuunnitelmat (> 60 000 €, kansallisen kynnysarvon ylittävä hankinta)

Yhtiöllä ei ole investointisuunnitelmia.

Lyhyen tähtäimen maksuvalmiustilanne (alle vuosi, quick ratio): $\text{Quick ratio} = (\text{Lyhytaikaiset saamiset} + \text{rahat ja pankkisaamiset} + \text{rahoitusarvopaperit}) / (\text{lyhytaikainen vieras pääoma} - \text{lyhytaikaiset saadut ennakkomaksut})$

Yhtiön verkonvuokrasopimuksessa määritelty verkon vuokra vahvistuu vasta tilikauden jälkeen, joten yhtiön tulonmuodostuksesta johtuen quick ratio-laskelman esittäminen ei ole tarkoituksen mukaista. Yhtiön maksuvalmius on pysynyt kohtuullisella tasolla.

Kassavirtalaskelma (Nettokassavirta; tulot – menot, rahavarat kauden lopussa)

Yhtiön verkonvuokrasopimuksessa määritelty verkon vuokra vahvistuu vasta tilikauden jälkeen, joten yhtiön tulonmuodostuksesta johtuen kassavirta-laskelman esittäminen ei ole tarkoituksen mukaista. Yhtiön kassavirta on tasainen tilikausittain tarkasteltuna.

Rahoitustilanne ja -tarpeet

Yhtiöllä on lainaa Kuntarahoitukselta noin miljoona euroa. Yhtiön kassa on varsin ohut, johtuen osin lainasta toiselle yhtiön omistajalle. Yhtiön lainan korontarkastus syksyllä 2022, aiheutti huomattavan rahoituskulujen kasvun. Yhtiöllä ei ole tällä hetkellä rahoitustarpeita. Rahoituksen ja talouden kannalta yhtiön toimet liittyvät lähinnä pidemmän tähtäimen suunnitelmissa olevaan fuusioon Siikaverkko Osuuskunnan kanssa.

Riskit ja riskienhallinta

Yhtiön luonteesta ja toimintamallista johtuen yhtiön oikeastaan ainoa ja oleellinen riski on verkon käytöstä saatava vuokratulon riittävyys. Periaatteessa riskiä voidaan hallita verkon käytöstä perittäviä vuokria muuttamalla, mutta käytännössä se ei ole kovin relevantti riskinhallinta keino, koska asiakkaiden maksukyky käytännössä säätelee vuokran enimmäismäärää.

Jonkinlaisena riskinä voidaan nähdä oman henkilöstön puutuminen ja yhtiön hoito hallituksen voimin. Tämä ei kuitenkaan ole merkittävä sillä hallituksessa on viisijäsentä, joten yksittäiseen jäseneseen kohdistuva tapahtuma, ei vaaranna yhtiön hoitoa, vaikkakin voi aiheuttaa siihen jonkinasteista lyhytaikaista häiriötä.

Yhtiön toimintamalli ja tavoite huomioiden sekä lähes täydellinen riippuvuus yhden asiakkaan menestyksestä ja maksukyvystä tekee yhtiöstä varsin riskialttiin, yhtiötä voidaan siis pitää useammassa mielessä riskiyhtiönä, vaikka uusia oleellisia suuria uhkia ei, koron nousun osalta, juuri nyt olekaan näköpiirissä, sillä lainojen korkotaso on sidottu nykyiseen tasoonsa vuoteen 2029 saakka. Toisaalta yhtiön riskien realisoituminen ja taloudellisten velvoitteiden hoitamisen kykenemättömyys tarkoittaisi yhtiön kaatumista omistajiensa syliin, mutta tällöin heille tulisi myös yhtiön omistama tietoliikenneverkko. Verkon reaaliarvoa markkinoilla on tosin varsin vaikea tällä hetkellä olevassa markkinatilanteessa arvottaa.

Liitteet:

- Vahvistamaton osavuositilinpäätös; tase ja tuloslaskelma
- Pitkän tähtäimen talousskenaariot / SWOT mikäli on tulossa ennakkokäsitystä edellyttävä investointi